

N:o 50.

Auk. till Riksd. Kansli den 19 Mars 1874, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af Riksdagens år 1873 församlade revisorers berättelse, angående granskning af statsverkets samt andra utaf allmänna medel bestämda fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1871. (I. A.)

Stats-Utskottet, till hvars behandling ofvannämnde revisionsberättelse, jemte de af vederbörande embetsverk och myndigheter i anledning deraf till Kongl. Maj:t ingifna underdåniga utlåtanden och förklaringar, blifvit remitterad, får, efter tagen kännedom af dessa handlingar samt inhemtande af de för ärendenas utredning i öfrigt erforderliga upplysningar, härmedelst underställa Riksdagens pröfning de utaf revisorerne gjorda framställningar, hvilka från Utskottets sida ansetts påkalla yttranden; följande Utskottet vid uppställningen häraf samma ordning, som uti revisionsberättelsen blifvit iakttagen.

Kongl. Fångvårds-styrelsen.

§ 1.

(Rev.-ber. pag. 14. Utl. pag. 292.)

Utaf de vid 1840—1841 årens riksdag beviljade anslag dels till häradshäktenas ombyggande och förseende med erforderligt antal celler och de's till uppförande af fängelsebyggnader i städerna utom Stockholm förefinnas, enligt hvad revi-

Bih. till Riksd. Prot. 1874. 4 Saml. 1 Afd. 26 Häft.

sorerne anmärkt, ännu behållningar, nemligen 113 R:dr 22 öre på det förra och 184 R:dr 83 öre på det senare anslaget. Då någon utgift å dessa anslag efter år 1866 icke förekommit, hafva revisorerne ansett förberörda behållningar icke vidare vara för sina särskilda ändamål behöfliga, utan lämpligen böra till Riksgälds kontoret återlevereras. Enahanda åtgärd har äfven synts revisorerne böra vidtagas i afseende å den på anslaget till uppförande af nytt straffarbetsfängelse i Carlskrona uppkomna behållning, 128 R:dr 38 öre, hvilket anslag beviljats vid 1862—1863 årens riksdag, och hvarå efter år 1868 någon utgift icke förekommit.

Sedan Riksdagen vid särskilda tillfällen anvisat på extra stat anslag dels för tillbyggnad af kronohäktet å Långholmen, dels för uppförande af ett kronohäkte i staden Hudiksvall och dels för uppförande af en dylik byggnad i staden Vestervik, hafva, enligt hvad revisorerne vidare anmärkt, tillgångarne å dessa särskilda anslag blifvit af Fångvårdsstyrelsen sammanförda till ett anslag med rubrik: »till nya fängelsebyggnader efter cellsystemet», från hvilket anslag derefter anordnats de medel, som för de olika ändamålen erfordrats. Kontrollen derå, att anslagen blifva hvar för sitt särskilda ändamål använda, samt att icke för någotdera byggnadsföretaget utgifterna öfverskrida de derför af Riksdagen anvisade belopp, hade genom Fångvårdsstyrelsens berörda förfarande synnerligen försvärats. En sådan kontroll vore dock så mycket mer angelägen, som den behållning, hvilken å någotdera anslaget möjligen uppkommit, borde Riksgälds-kontoret tillgodokomma.

Härefter hafva revisorerne fästat Riksdagens uppmärksamhet derå, att, efter det Kongl. Maj:t, med bifall till derom af Fångvårdsstyrelsen gjord framställning, jemlikt nådiga bref den 27 Juli 1870 och den 11 Juli 1871, medgifvit, att för bestridande af byggnadskostnaden, uppgående till 6,500 R:dr, för uppförande af ett kronohäkte vid Svanesund, dels åtskilliga å en del förut anvisade extra statsanslag till fängelsebyggnader uppkomna odisponerade besparingar till belopp af 2,800 R:dr finge användas, och dels hvad i öfrigt erfordrades, eller 3,700 R:dr, utgå af fångvårdens förslagsanslag, hade Fångvårdsstyrelsen under revisionsåret till berörda ändamål utbetalt 2,800 R:dr utaf förenämnda af styrelsen bildade anslag »till nya fängelsebyggnader efter cellsystemet», samt 3,700 R:dr af anslaget till fångars vård och underhåll. Enligt hvad förut anmärkts, vore emellertid förenämnda extra anslag endast för vissa bestämda fängelsebyggnader ställda till Kongl. Maj:ts disposition, liksom anslaget till »fångars vård och underhåll» icke syntes vara till uppförande af nya fängelsebyggnader afsedt.

Uti det af Fångvårdsstyrelsen i anledning häraf afgifna underdåniga utlåtande har styrelsen anført *dels.* angående behållningarne å anslagen till häradshäktenas ombyggande och förseende med celler samt till uppförande af fängelsebyggnader i städerna utom Stockholm. äfvensom till nytt straffarbetsfängelse i Carlskrona, att något hinder för leverering till Riksgälds-kontoret af förenämnda behållningar visserligen icke förefunnes, men att, då tid efter annan behof uppstode för mindre byggnadsarbeten

eller förändring af gamla mindre fängelser, styrelsen trott, att ifrågavarande behållningar dervid lämpligast kunde anvisas, särdeles då, hvad anslagen för härads- och stadsfängelser anginge, dessa icke blifvit för några vissa bland sådana fängelser beviljade; *dels*, beträffande anslagen för tillbyggnad å kronohäktet å Långholmen samt för uppförande af kronohäkten i städerna Hudiksvall och Vestervik, att intill år 1865 särskild hufvudbok upprättats öfver de extra anslagen till cellfängelsebyggnader, men att de få anslag, som sedermera beviljats för dylika fängelsers uppförande, redovisats i styrelsens allmänna hufvudbok, der dessa anslag väl upptagits på ett gemensamt konto, men utgifterna för hvarje fängelsebyggnad likväl blifvit upptagna och redovisade å särskildt konto. För beredande af en lättare öfersigt af hvarje särskildt anslags ställning och derå befintlig behållning, skulle styrelsen emellertid låta i näst-afgifvande hufvudbok ifrågavarande anslag å hvar sitt konto upptagas och redovisas. *dels ock* i afseende å de till kronohäkte vid Svanesund disponerade medlen, att, sedan i fråga om uppförande af ett kronohäkte i Uddevalla, hvarest ransakningar i brottmål skulle hållas af omkringliggande häradsrätter, tingshusbyggnadsskyldige innevånare i Oroust och Tjörns härader vid sammanträde inför häradsrätten den 7 Juni 1858 erbjudit sig att, såsom bidrag till uppförande af ett för åtskilliga härader i Bohus län gemensamt cellfängelse i Uddevalla, för en gång, af hvarje helt hemman erlægga fem R:dr och sedermera till byggnadens underhåll årligen utgifva 50 öre på hemman, mot vilkor att då och framdeles varda befriade från all skyldighet att inom häraderna bygga något särskildt häkte, så att frågan om fängelsebyggnad i Svanesund borde förfalla, samt Kongl. Maj:t sedermera den 10 Juli 1861 vid meddelande af beslut om uppförande af cellfängelset i Uddevalla antagit förenämnda anbud, till följd hvaraf de erbjudna afgifterna derefter jemväl utgått, så hade Riksdagens Justitie-ombudsman, med afseende, bland annat, å svårigheten för transport till fastlandet och under återopande af 26 kap. 4 § Byggningsbalken, gjort framställning om nödvändigheten af ett härads-häkte vid Svanesund; och då genom antagande af häradsboarnes ofvanberörda erbjudande om bidrag till cellfängelsebyggnaden i Uddevalla, mot vilkor att vara befriade från skyldigheten att hålla härads-häkte, denna skyldighet måst anses böra fullgöras af kronan, som åtnjöte de af häradsboarne erlagda byggnadsbidrag, hade den häraf föranledda kostnad synts lämpligast böra utgå af besparingarne å anslag, som för likartadt ändamål beviljats. Hvad anginge anlitaudet af förslagsanslaget till fångars vård och underhåll för en del af byggnadskostnaden, så, enär häktets anordnande till kronohäkte dels för verkställande af fängelse vid vatten och bröd samt enkelt fängelse, hvartill böter blifvit förvandlade, dels till förvarande af häktade personer mellan ransakningarne ej mindre från Oroust och Tjörns än Inlands Nordre härader måste föranleda betydliga besparingar i de från nämnda anslag utgående fängtransportkostnader, innefattade detta förhållande giltig anledning dertill, att den återstående delen af byggnadskostnaden utginge af detta anslag, som genom minskade fängtransportkostnader inom få år därför erhöle godtgörelse.

Ehuru de å anslagen till häradshäktenas ombyggnad och förseende med celler samt till uppförande af fängelsebyggnader i städerna utom Stockholm och nytt straffarbetsfängelse i Carlskrona uppkomna behållningar visserligen äro af ringa belopp, har Utskottet dock ansett dessa behållningar, mot hvilkas aflemnande Fångvårdsstyrelsen uppgifvit hinder icke förefinnas, böra, till vinnande af enkelhet och reda, i räkenskaperna till Riksgälds-kontoret återlevereras. Behållningen å de extra anslagen för tillbyggnad af kronohäkte å Långholmen och för uppförande af dylika byggnader i städerna Hudiksvall och Vestervik synes äfven af nämnda skäl böra Riksgälds-kontoret tillgodokomma, hvaremot, då dessa anslag, enligt hvad Fångvårdsstyrelsen förmält, komma att i nästafgifvande hufvudbok å hvar sitt konto upptagas och redovisas, någon åtgärd i anledning af revisorernes anmärkning derom, att samma anslag blifvit under en rubrik sammanförda, icke torde erfordras. Beträffande användandet af medel från dessa anslag, liksom från anslaget till fångars vård och underhåll, för uppförande af kronohäkte vid Svanesund, anser visserligen Utskottet, lika med revisorerne, att dessa medel derigenom tagits i anspråk för ändamål, till hvilka de icke varit af Riksdagen afsedda. Då emellertid de sålunda disponerade medlen numera lära vara för berörda fängelsebyggnad använda, torde någon ändamålsenlig åtgärd i detta hänseende nu icke kunna vidtagas.

Utskottet hemställer alltså.

att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes anbefalla Fångvårdsstyrelsen att till Statskontoret inbetala, för att Riksgälds-kontoret tillgodokomma, ej blott de angifna behållningarne å anslagen till häradshäktenas ombyggnad och förseende med erforderligt antal celler, till uppförande af fängelsebyggnader i städerna utom Stockholm och till uppförande af nytt straffarbetsfängelse i Carlskrona än äfven hvad som å de särskilda anslagen för tillbyggnad af kronohäktet å Långholmen, för uppförande af kronohäkte i staden Hudiksvall och för uppförande af dylik byggnad i staden Vestervik, möjligen kan finnas i behåll;

hemställande Utskottet vidare,

att hvad revisorerne i förevarande fall i öfrigt anmärkt icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda,

§ 2.

(Rev.-ber. pag. 15. Utl. pag. 293).

Vid granskning af räkenskaperna öfver de under Fångvårds-styrelsens vård ställda medel hafva revisorerne slutligen anmärkt, hurusom den arbetsförtjenst, som under olika benämningar kommit de å straff- och arbetsfångelserna intagna fångar till del, uppgått till så höga belopp, att de torde öfverstiga hvad den frie arbetaren i allmänhet kunde påräkna såsom besparing. Revisorerne hade visserligen erhållit upplysning, att de i räkenskaperna såsom influten arbetsförtjenst eller uttagna medel uppförda belopp icke i alla förekommande fall lemnade någon tillförlitlig ledning för bedömande af förevarande fråga, enär uti nämnda belopp inginge värdena af arbetsmaterialier, som af fångarne förarbetats; men deremot kunde de behållningar, som från ett till annat år öfverförts eller som af fångar vid inträffad frigifning uttagits, i allmänhet icke antagas utgöras af annat än besparad arbetsförtjenst, enär endast undantagsvis inträffade, att fångar till fångelset medförde egna medel af någon betydelse eller under fångelsetiden mottoge gåfvor, arfsmedel eller dylikt till högre belopp. Vid straff och arbetsfångelset i Varberg funnes vid 1871 års slut upptagna behållningar till särdeles höga belopp, t. ex. för en fånge 2,892 Rdr, för en annan 1,345 Rdr, för en tredje 1,060 Rdr, för en fjerde 992 Rdr samt för en femte 885 Rdr. Enahanda förhållande egde rum äfven vid andra dylika fångelser, så att vid utgången af år 1871 sammanlagda beloppet af innestående premiemedel för fångarne vid rikets straff- och arbetsfångelser samt för kronoarbetares uppginge till ej mindre än 198,223 Rdr 11 öre. Revisorerne hade visserligen icke kunnat utröna under huru lång tid dessa behållningar hopsparats, men summorna syntes i och för sig anmärkningsvärda i betraktande deraf, att fångarne vore berättigade att i premievaror uttaga ej obetydliga belopp och jemväl syntes begagna denna rättighet i dess fulla utsträckning. Revisorerne hade väl inhemtat, att Fångvårds-styrelsen vore betänkt på att, i den mån tiden för de nu gällande, med entreprenörer ingångna arbetskontrakten tilländalöpte, vidtaga sådana åtgärder, att fångarne kunde med arbete för statens räkning sysselsättas, hvarigenom olägenheterna af det nuvarande systemet kunde undvikas, men hade emellertid ansett sig böra förhållandet omförmåla.

Uti ofvanberörda underdåniga utlåtande har Fångvårds-styrelsen, jemte åberopande af de upplysningar, revisorerne förmålt sig hafva i detta ämne inhemtat, och som i deras berättelse vore intagna, i öfrigt anfört, att de större behållningar af besparad arbetsförtjenst, som en del listidsfångar egde, härledde sig i allmänhet från den tid, då någon ordnad sysselsättning vid listidsfångelserna ännu icke blifvit införd, utan fångpersonalen till viss del fått sysselsätta sig med tillverkning för egen räkning af handtverks- och slöjdalster, dervid handtverksskicklighet och sparsamhet någon gång kunnat bereda en eller annan fånge högre inkomst; att denna inkomst sedermera under en följd år dels genom ytterligare besparingar å den sedermera obetydligare

Angående de å straff och arbetsfångelserna intagna fångarnes arbetsförtjenst.

arbetsförtjensten, dels genom ackumulerade räntor ökats till oförmälda höga belopp; att den största af ofvannämnda behållningar på detta sätt tillkommit under en 30-årig fångenskap och de öfriga under 20, 17, 15 och 10 års vistelse inom fångelserna; att sedan de äldre lifstidsfångelserna i Christianstad och Carlskrona samt å Carlstens och Ny-Elfsborgs fästningar blifvit indragna och der förvarade fångar till andra fångelser förflyttade samt arbetena vid dessa äfvensom vid straff- och arbetsfångelserna för fångar, dömda på lifstid, blifvit så anordnade, att fångpersonalen ssyslats för enskilda entreprenörers räkning mot viss dagsverksafgift, hade visserligen fångarnes arbetspremier, till följd af arbetsgifvarens intresse att genom belöningar uppmuntra till ansträngande flit, stundom varit väl höga och måst genom styrelsens mellankomst nedtryckas; men om ofvan uppgifna totalsumma af fångars och kronoarbetskarlars behållning vid 1871 års slut, deri jemväl inginge till straffanstalterna medförda egna penningar samt derefter erhållna arfs- och gåfvomedel, fördelades på samtliga den vid nämnda års slut vid straff-fångelserna och kronoarbetskorpserna kvarvarande fångpersonalen, till antalet 4,120 individer, visade sig, att på en hvar belöpte omkring 48 R:dr; samt att styrelsen beträffande användandet af arbetsförtjensten under fångelsetiden meddelat bestämmelser, hvarigenom fånge eller kronoarbetskarl icke vore tillåtet att deraf uttaga mera, än hvad som ansetts behöfligt till förstärkande af kosten under ett ansträngande arbete, och i afseende å vården af behållningen vid frigifningen hos Kongl. Maj:t hemställt, att fånges besparade medelinge öfverlemnas till vederbörande kommunalnämnd med rättighet och åliggande för denna att utbetala medlen endast småningom, i mån af behof eller på sätt, som för den frigifnes framtida bästa eljest ansåges gagneligt.

Hvad revisorerne i förevarande hänseende anmärkt är obestriddigen förtjent af synnerlig uppmärksamhet, helst befaras kan, att fångelserna under svåra tider, genom att alltför stora fördelar beredas fångarne, skola, i stället för att fruktas såsom straffanstalter, blifva eftersökta såsom fristäder, hvilka lemna ej allenast rum och föda utan äfven tillfälle till förtjenst, men då Fångvårds-styrelsen redan varit betänkt på vidtagande af åtgärder, egnade att för framtiden förekomma sådana missförhållanden, som de af revisorerne påpekade, har Utskottet, som föreställt sig, att såväl Riksdagen, som dess revisorer icke skola lemna denna fråga ur sigte, och att de, i händelse nu oförmälda åtgärder icke medföra åsyftad rättelse, framdeles komma att föreslå kraftigare medel till ändring uti berörda missförhållande, ansett sig böra hemställa,

att vid den afgifna förklaringen må för närvarande bero.

Kongl. Arméförvaltningen.

§ 3.

(Rev.-ber. pag. 46. Utl. pag. 296).

I anledning af Kongl. Maj:ts, under åberopande af den dåvarande politiska ställningen, till Rikets åren 1862—1863 församlade Ständer gjorda framställning anvisades, jemlikt Rikets Ständers skrifvelse den 30 November 1863, till Kongl. Maj:ts disposition å Riksgälds-kontoret ett särskildt kreditiv å 3,000,000 R:dr, att i mån af behof användas till försvarsverkets fullständigare ordnande. Å detta kreditiv finnes, enligt hvad revisorerne anmärkt, till år 1872 balanserad ett belopp af 58,968 R:dr 46 öre, hvarjemte revisorerne, vid granskning af Riksgälds-kontorets räkenskaper, funnit, att ifrågavarande kreditiv ännu vid innevarande års början derstädes kvarstode oredovisadt. Då emellertid med de förhållanden, under hvilka kreditivet anvisats, icke väl öfverensstämde, att detsamma skulle under så lång tid till större eller mindre del såsom oanvänt balanseras, hafva revisorerne hemställt, att Riksdagen måtte till Kongl. Maj:t göra framställning om vidtagande af sådan åtgärd, att ifrågavarande kreditiv måtte varda slutligen redovist för att kunna ur räkenskaperna afföras.

Uti häröfver afgifna, underdåniga utlåtanden hafva Arméförvaltningens Artilleri- och Intendentsdepartement anført, att af ifrågavarande medel numera finnes utaf de till dessa departement hörande summor, inom förstnämnda departement en behållning af 13,839 R:dr 98 öre och inom det senare af 9,932 R:dr 21 öre, hvilka belopp ännu icke vore af Kongl. Maj:t disponerade. Fortifikationsdepartementet har deremot anmält, att den andel af nämnda, till år 1872 balanserade kreditivmedel, som med 19,253 R:dr 7 öre å bemälda departement sig belöpte, enligt Kongl. Maj:ts nådiga bref den 8 Mars 1872 blifvit för uppgifna ändamål disponerad och utbetald; och mötte sålunda från detta departements sida icke något hinder för kreditivets slutliga redovisning.

I sammanhang härmed har Utskottet fäst sin uppmärksamhet derå, att äfvenledes en betydlig behållning vid 1872 års slut kvarstod å det belopp, 737,000 R:dr, som Kongl. Maj:t under den 11 Augusti 1870 utaf det af samma års Riksdag på Riksgälds-kontoret anvisade mindre kreditiv ställt till Kongl. Arméförvaltningens disposition för vidtagande af åtgärder för att under kriget mellan Frankrike och Tyskland upprätthålla de förenade rikenas neutralitet och betrygga deras säkerhet.

Då i afseende på användandet af kreditivmedel speciela föreskrifter icke meddelas, utan endast i allmänhet det ändamål angifves, hvartill de må disponeras, vore

Angående de af
1862-1863 årens
Riksdag bevil-
jade kreditiv-
medel och det
belopp, som år
1870 lyftades å
mindre kredi-
tivet.

det otvifvelaktigt med god ordning öfverensstämmande, om en summarisk redogörelse öfver användningen af dylika medel blefve till Riksdagen afgifven. För pröfningen af anslagsfordringar till föremål, likartade med dem, för hvilkas tillgodoseende kreditivmedel varit anvisade, vore det för Riksdagen af stor vigt att ega tillgång till en dylik redogörelse. Under nuvarande förhållanden får Riksdagen i allmänhet först genom dess revisorers berättelser, och således flera år efter det beloppen blifvit utbetalde, kännedom om sättet för medlens användande. I de till 1871, 1872 och 1873 årens Riksdagar afgifna berättelser, om hvad under åren 1870, 1871 och 1872 i riket sig tilldragit, lemnas undantagsvis uppgift å hufvudsakliga dispositionen af den del af 1870 års kreditivmedel, som för landtförsvaret afsetts. En fullständig redogörelse öfver användandet af dylika medel synes emellertid Utskottet böra till den Riksdag, som näst efter medlens lyftande sammanträder, afgifvas, vare sig denna redogörelse lämpligen bör intagas i berättelsen om hvad sig i riket tilldragit eller kan finna plats uti Kongl. Maj:ts proposition om statsverkets tillstånd och behof eller möjligen kan på annat lämpligt sätt Riksdagen delgifvas.

Hvad nu särskildt angår de af Rikets åren 1862—1863 församlade Ständer beviljade kreditivmedel, hade dessa, enligt Utskottets åsigt, endast bort, i den mån de voro behöfliga, användas till de arbeten och anskaffningar, som af dåvarande förhållanden påkallades, men ingalunda, på sätt nu skett, under en lång följd af år disponeras till bestridande af hvarjehanda utgifter för försvarsverket, utgifter som icke kunna anses hafva varit betingade af de vid kreditivmedlens beviljande rådande politiska förvecklingar. Då emellertid numera, sedan uppmärksamheten blifvit å detta förhållande fästad, Riksdagen torde vid framtida beviljande af dylika kreditiv närmare bestämma de ändamål, för hvilka de afses, och de vilkor, hvarunder de få disponeras, torde någon särskild åtgärd i förevarande hänseende nu icke vara behöfelig; men då å dessa kreditivmedel ännu finnas öfverskott, och det ej kan anses lämpligt, att medel, hvilka för så lång tid tillbaka af tillfällig anledning blifvit för särskildt ändamål anslagna, fortfarande kvarstå oredovisade, hemställer Utskottet,

- a) att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes förstärkande vederbörande att skyndsamt redovisa sistnämnda kreditivmedel och den derå befintliga behållningen till Statskontoret inleverera för att af detta embetsverk Riksgälds-kontoret tillhandahållas;

och får, på grund af hvad ofvan blifvit anfördt, Utskottet derjemte hemställa,

- b) att Riksdagen måtte i samma skrifvelse underdånigst anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes i allmänhet, sedan kreditivmedel lyftats, lemna den näst derefter sammanträdande Riksdagen en fullständig redogörelse öfver medlens användande.

Kongl. förvaltningen af Sjöärendena.

§ 4.

(Rev.-ber. pag. 64).

Enligt ett Kongl. Maj:ts bref af den 23 September 1870 hade, efter hvad Revisorerna omförmåla, förvaltningen af sjöärendena bemyndigats att mot ersättning från besparingar å sjökarteverkets medel uppföra en byggnad för sjökartekontoret till en kostnad, inredningsarbeten jemte möbler och inventarier inberäknade, af 51,000 R:dr, med rättighet för förvaltningen att för nämnda eller nästföljande år inställa sjöexpeditionerna med kanonångslupen Carlsund, dock utan att derigenom sjökartekontoret tillhörande angelägna arbeten åsidosattes. Denna byggnad hade nu kommit till stånd, och hade det derigenom blifvit sjökartekontoret möjligt att på ett ändamålsenligare sätt ordna sin nyttiga verksamhet, så att dess arbeten kunnat bedrivas både billigare och skyndsammare än under förutvarande högst ogynsamma förhållanden. Revisorerna hafva emellertid ifrågasatt, huruvida berörda byggnad rätteligen bort med omnämnda besparingar uppföras.

Angående de till byggnad för kartekontoret använda medlen.

Visserligen har det förefallit Utskottet anmärkningsvärdt, att medel från anslaget till »sjömätningar och sjökartekontorets verksamhet» blifvit till uppförande af en byggnad för nämnda kontor använde; men då, enligt hvad Revisorerna antydt, denna byggnad torde hafva varit för ordnandet af sjökartekontorets arbeten väl behöflig, hemställer Utskottet,

att Revisorernes förevarande framställning icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Öfverståthållare-embetets räkenskaper.

§ 5.

(Rev.-ber. pag. 81. Utl. pag. 302).

Jemte förmålan hurusom i afseende å inbetalningar till kronouppbördsverket i Stockholm vore föreskrifvet, att den skattskyldige, hvars kronoutskylder uppginge till 15 R:dr och derutöfver, skulle beloppet insätta i Riksbanken och attest derpå uttaga, och att, sedan den der meddelade attesten blifvit till vederbörande aflemnad, den betalningsskyldige undfinge qvittens — ett förhållande som äfven egde rum vid

Angående sättet för inbetalning af kronoutskylderi i Stockholm,

inbetalningar till åtskilliga andra verk och inrättningar i hufvudstaden, hafva Revisorerne, hvilka ansett det besvär, som härigenom förorsakades så väl för Riksbanken som för allmänheten, vara större än som motsvarades af den säkerhet och kontroll, som genom nämnda stadgande åsyftats, ifrågasatt, huruvida icke, då denna kontroll lätteligen på annat sätt kunde åstadkommas samt en dylik omgång icke hos alla förvaltande verk förekomme, inbetalningar äfven till nu ifrågavarande myndigheter kunde ske genom medlens omedelbara öfverlemnande till verkens uppborrdsmän.

Sedan Stockholms stads Handels- och Ekonomi-kollegium i frågan blifvit hört, och med bifogande af nämnda myndighets äfvensom stadens kronouppborrdskontrollörs och kronouppborrdskommissaries yttranden, har Öfverståhållarembetet häröfver afgifvit underdånigt utlåtande och hufvudsakligen anført, att embetet icke förbisett, hvarken att en sådan förändring i sättet för inbetalningen af kronoutskylderna inom Stockholms stad, som med revisorerne anmärkning afsåges, skulle bereda ett stort antal skattskyldige någon lättnad vid utskyldernas erläggande, eller önskvärdheten deri, att en sådan lättnad kunde på lämpligt sätt åvägbringas; men då föreskriften om utskyldernas insättning i Riksbanken genom den skattskyldiges egen försorg afsåge att, i fråga om influtna utskylders ordentliga inleverering till vederbörande allmänna kassor, bereda en trygghet, hvars behöflighet vid tiden för meddelandet af föreskriften blifvit af erfarenheten på det kraftigaste ådagalagd, och hvars fortfarande betydelse i någon mån framginge af det förhållandet, att af de vid senaste kronouppborrdsstämman i Stockholms stad till ett belopp af 1,576,668 R:dr 65 öre influtna utskylder icke mindre än 1,036,336 R:dr 27 öre till uppborrdsmännen inbetalts genom bankattester, hade Öfverståhållare-embetet ansett upphäfvandet af meranämnda föreskrift icke böra ifrågasättas med mindre, än att andra lika betryggande kontroller å influtna utskylders ordentliga leverering komme att träda i stället. Revisorerne hade visserligen anført, att sådana kontroller lätteligen torde kunna åstadkommas, men huru detta under närvarande förhållanden skulle ega rum utan att, vare sig medföra betydligt ökade utgifter för Stockholms kommun och alltså för de skattskyldige sjelfve, eller vålla sådant dröjsmål och uppehåll vid uppborrdens emottagande, bokförande och qvitterande, att de skattskyldige jemväl häraf komme att röna anmärkningsvärda olägenheter, vore icke angifvet. Ett väsendtligt hinder för införande af nu ifrågakomma förändring i sättet för kronoutskyldernas inbetalning i Stockholm vore bristen på sådana för uppborrdsmännen lämpliga tjenstelokaler, som vore tjenliga till förvaringsrum för betydande penningesummor och derjemte erbjöde behöfligt utrymme ej allenast för uppborrdsmännen jemte deras för uppborrdens behöriga antecknande erforderliga biträden tillika med de särskilda kontrollanter, hvilka för annoterandet af de influtna medlen borde förordnas, utan derjemte för de skattskyldige, som måhända talrikare, än nu, komme att personligen, och utan begagnande af för flere gemensamme ombud, för utskyldernas erläggande infinna sig på uppborrdskontoren. Den försening i expeditionen, som, om alla utskylder skulle omedelbart inbetalas till uppborrdsmännen,

blefve en naturlig följd deraf, att uppbörds mannen för hvarje inflytande post hade att icke allenast af den skattskyldige emottaga och uppräknade kontanta penningar, utan derjemte för en hvar skattskyldig verkställa växling, måste jemväl i väsendtlig mån bidraga dertill, att ett mycket större antal skattskyldige, än nu vore fallet, samtidigt hade att för afbidan af expedition uppehålla sig å uppbörds kontoren. Det redan nu särdeles knappa utrymmet å dessa kontor skulle följaktligen vid en förändring af nu ifrågavarande beskaffenhet komma att förete en otillräcklighet, som blefve oförenlig både med nödig ordning vid uppbörden och med allmänhetens så väl som uppbörds-tjenstemännens billiga anspråk på bekvämlighet. Och då förändringen komme att medföra en icke obetydlig tillökning i uppbörds männens arbete, kunde dessa sannolikt icke medhinna att, på sätt nu skedde, två gånger i veckan under fortgående uppbörds-stämman verkställa insättning i Riksbanken af influtna medel; hvilket åter i sin ordning måste ytterligare medverka dertill, att jemförelsevis betydande penningesummor komme att samtidigt och under flera dagar förblifva under uppbörds männens vård, hvarigenom behovet af mera betryggande förvaringsrum, än de nu tillgängliga, blefve oafvisligt.

Då Utskottet, i likhet med Revisorerna ansett, att genom berörda omgång för kronoutskyldernas erläggande de skattskyldige inom Stockholms stad förorsakas oskäligt besvär, och att den säkerhet, som derigenom åsyftas, bör på annat sätt kunna åstadkommas, samt det torde tillhöra Stockholms stad att, i händelse uppbörds män- nens tjenstelokaler äro för trånga eller på annat sätt för sitt ändamål olämpliga, gå i författning om andra ändamålsenligare lokalers anskaffande, hemställer Utskottet,

att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes i nåder utfärda föreskrifter, hvarigenom de skattskyldige inom Stockholms stad berättigas att omedelbart i krono- uppbördsverket inbetala sina kronoutskylder, ehvad belopp de utgöra.

Kongl. styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader.

§ 6.

(Rev.-ber. pag. 84. Utl. pag. 308).

Då f. d. vattenkommunikationsfonden sedan längre tid tillbaka med oförändradt belopp i styrelsens räkenskaper balanserats och någon utgift derifrån på många år icke förekommit, har den synts Revisorerna böra till Statskontoret öfverlemnas, och hafva Revisorerna ansett enahanda åtgärd äfven böra vidtagas med den år 1870 uppkomna och från denna tid i räkenskaperna balanserade behållning af 87 R:dr 4

Angående be-
hållning å f. d.
vattenkommu-
nikationsfonden
och å anlaget
till Sagå bro
och vägbygg-
nad.

öre å anslaget till Sagå bro- och vägbyggnad, då äfven detta belopp antagligen icke vidare vore för ändamålet behöfligt.

I anledning häraf har styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader i afgifvet underdånigt utlåtande förmålt sig icke hafva något att invända emot öfverlemnande till Statskontoret af berörda behållning å anslaget till Sagå bro- och vägbyggnad, men deremot, enär "fall kunde inträffa då det vore nödigt, att medel funnes genast att tillgå för bekostande af underhållsätgård, som kunde med den lilla summan utföras", hemställt att behållningen å f. d. vattenkommunikationsfonden måtte hädanefter, såsom hittills, få stå under styrelsens förvaltning.

Enligt hvad Utskottet inhemtat, har å f. d. vattenkommunikationsfonden eller de medel, som efter hvad bemälda styrelse upplyst, Rikets Ständer år 1835 ställde till Kongl. Maj:ts disposition för att efter sig företeende behof och omständigheter anordnas till vattenkommunikationers befordrande, någon anvisning icke förekommit sedan år 1860; och då hvad styrelsen anfört om nödvändigheten af att medel funnes tillgängliga till bekostande af mindre underhållsätgårdar synes så mycket mindre förtjena afseende, som de numera årligen inträffande riksmötena lemna lika ofta återkommande tillfällen att hos Riksdagen anmäla de behof, hvartill medel kunna erfordras, hemställer Utskottet,

att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes anbefalla Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader att till Statskontoret öfverlemnna behållningen såväl å f. d. vattenkommunikationsfonden, som äfven å anslaget till Sagå bro- och vägbyggnad.

Alnarps Landbruksinstitut.

§ 7.

(Rev.-ber. pag. 104. Utl. pag. 309.)

I olikhet med de för Ultuna landbruksinstitut äfvensom för andra inrättningar afgifna redogörelser, hvilka omfatta kalenderår, afslutas, enligt hvad Revisorerna anmärkt, Alnarps landbruksinstituts räkenskaper den 13 Mars hvarje år. Då emellertid för en tillförlitlig öfversigt af statsverkets tillstånd och förvaltning det vore af vigt, att alla allmänna verk och inrättningars räkenskaper omfattade en och samma tid, hade Revisorerna hemställt, att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes meddela nådig föreskrift derom, att räkenskaperna vid Alnarps landbruksinstitut skulle med kalenderår afslutas.

Under år 1870 blef af Riksdagens Revisorer framställning gjord i enahanda syfte, som den nu anförda; och har Styrelsen för nämnda landbruksinstitut uti af-

gifvet underdånigt utlåtande öfver den nu gjorda anmärkningen åberopat de skäl, som förut blifvit anförde för bibehållandet af nu gällande tid för räkenskapernas afslutande, och hvilka skäl vore, att vid kalenderårets slut säden icke vore afträskad och skörden sålunda ej med full säkerhet känd, ännu mindre realiserad, så att vid sagde tid endast en mer eller mindre osäker beräkning öfver åkerbrukets förnämsta inkomst i stället för kända förhållanden kunde anföras; att arrendet för året ej heller vid denna tid vore guldnet, och att dess belopp i penningar då lika litet med full säkerhet kunde bestämmas; att, då sannolikt ingen enda omtänksam jordbrukare funnes, som afslutade sina räkenskaper med kalenderåret, så skulle, om institutet i strid mot allmänt gällande och godkänd landtmannapraxis afslutade sina böcker vid nämnda tid, detta icke i bokföringsväg kunna lemna sina många lärjungar ett efterföljansvärdt exempel; och att följaktligen bokslut den 31 December skulle, i stället för att stödja sig på verkliga förhållanden, grundas på osäkra beräkningar, till men både för hushållningen och undervisningen, hvadan, då de mer eller mindre gynsamma resultat, som af institutets jordbruk erhöles, ej hade det minsta inflytande på statsverkets tillstånd, men ett högst betydligt dylikt på läroverkets egen ekonomi, allt skäl syntes vara för handen att så ordna bokslutet, att Styrelsen af det erhöle en tillförlitlig insigt i institutets ekonomiska ställning och icke nödgades åtnöja sig med beräkningar, som, huru samvetsgrannt de än måtte uppgöras, af opåräknade tröskningsresultat och fluktuerande sådespris kunde på det betänkligaste rubbas. Men då, å andra sidan, det måhända kunde vara mindre lämpligt, att Alnarps räkenskaper omfattade redovisning för statsmedel, som influtit under tvenne kalenderår, eller från Mars till Mars, och då Styrelsen häri trott sig finna egentliga skälet till den år 1870 ifrågasatta förändringen af bokslutet, så hade Styrelsen för att, så vidt som det varit förenligt med institutets bästa, tillmötesgå den i detta hänseende uttalade önskan, redan vidtagit den förändringen, att under hvarje räkenskapsår numera blott uppbures och redovisades statsanslaget för ett kalenderår, hvadan i räkenskaperna för 1872 endast återfunnes under samma kalenderår uppburna statsmedel, hvilket förfaringssätt numera år för år komme att följas, en förändring, som, om den varit känd af Riksdagens Revisorer, hvilket ej kunde vara förhållandet, måhända haft till påföljd, att den af dem gjorda framställningen uteblifvit.

Af 1871 års Riksdags Stats-Utskott anfördes, rörande denna fråga, i dess Utlåtande N:o 27, bland annat, att, om bokslutet icke borde grunda sig på kalkyl, den 13 Mars icke heller vore fullt lämplig tidpunkt för bokslutet vid en inräkning med landtbruk, hvars alla produkter, åtminstone fodergrödan, då icke vore till fullo realiserade. Ehvad tidpunkt på året som valdes för bokslut vid ett landtbruk, erfordrades dock alltid kalkyl eller uppskattning af några förråder eller icke realiserade produkter, ehuru kvantiteterna af dessa vid olika tider af året kunde vara större eller mindre; och ehuru med afseende härå kalenderåret i allmänhet torde i och för sig icke vara den aldram lämpligaste tidpunkten för bokslut vid ett landtbruk, borde der-

vid i förevarande hänseende icke fästas så stor vikt, att undantag på grund deraf borde betingas från den otvifvelaktigt riktiga regeln, att räkenskaperna för samtliga statsinstitutioner borde vid samma tid afslutas, för att resultatet af det hela skulle kunna med säkerhet utrönas. Exemplet af Ultuna landbruksinstitut visade ock, att sådana svårigheter icke förefunnes för bokslut med kalenderåret vid ett landtbruk, att hinder deraf skulle uppstå för genomförande af en viktig åtgärd till erhållande i framtiden af ett riktigt bokslut.

Nuvarande Stats-Utskott delar dessa åsikter och hemställer alltså,

att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes meddela nådig föreskrift till vederbörande, att räkenskaperna vid Alnarps landbruksinstitut hädanefter skola med kalenderår afslutas.

Kongl. Statskontoret.

§ 8.

(Rev.-ber. pag. 129.)

Angående årlig redogörelse öfver statens samtliga tillgångar och skulder.

I sammanhang med redogörelse öfver Statskontorets räkenskaper hafva revisorerne hemställt, det Riksdagen måtte hos Kongl. Maj:t anhålla, att, på det rikshufvudbokens kapitalkonto måtte lemna en närmare kännedom om statens finansiella ställning; i nämnda konto måtte ingå såväl Riksbankens behållningar som jernvägsanläggningarnes bokförda värde.

Rörande detta ämne får Utskottet till en början erinra, hurusom Riksdagen i underdånig skrifvelse den 6 Maj 1867 — enär den riksstat, som vid riksdagarne upprättades, och de bokslut, hvilka vederbörande embetsverk hade att öfver statsförvaltningen framlägga, visserligen innefattade fullständiga öfversigter af Statsverkets inkomster och utgifter samt således kunde anses tillfredsställande såsom ett kassabokslut, men hvarken dessa handlingar eller andra offentliga redogörelser innefattade något kapitalkonto, som utvisade, å ena sidan, hvad Statsverket egde och, å den andra, hvad det vore skyldigt, jemte det öfverskott eller den brist som i detta hänseende förefunnes, och då det vore af stort allmänt intresse, att detta förhållande blefve offentligen ådagalagdt derigenom, att vid vissa, ej alltför skilda perioder undersökning rörande ungefärliga värdet af statens egendom verkställdes och en öfversigt deraf, innefattande en i vissa större grupperingar ordnad och efter ungefärlig värdeuppskattning till sifferbeloppen utförd uppteckning af statens fasta och lösa egendom, hvart nionde år för Riksdagen framlades — anhållit, att Kongl. Maj:t täcktes låta genom samtliga styrelser för Statsverkets olika förvaltningsgrenar infordra och till ett helt sammandraga alla erforderliga uppgifter för att efter dessas sammanföring till en enda gemen-

sam öfversigt, meddela påföljande Riksdag en tablå, som utvisade ungefärliga värdet af Statsverkets fasta och lösa egendom, sådan den vid 1866 års utgång befanns. I anledning häraf lät Kongl. Maj:t upprätta en dylik tablå, och i nådig skrifvelse den 20 December 1867 meddelades densamma Riksdagen, hvarefter den intogs i Stats-Utskottets Utlåtande N:o 16 vid 1868 års riksmöte.

Stats-Utskottet, som anser det vara önskvärdt, att, derest icke alltför stora kostnader uppstå eller svårigheter möta, till Riksdagens kännedom årligen meddelas en i räkenskapsform uppställd redovisning öfver såväl statens samtliga tillgångar i fast och lös egendom jemte fordringar, som ock dess skulder, men icke tilltror sig bedöma, huruvida en sådan redovisning bör inflyta i rikshufvudbokens kapitalkonto, eller om den lämpligare på annat sätt kan åstadkommas, hemställer alltså,

att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes taga i öfvervägande, huruvida och på hvad sätt en dylik, i räkenskapsform uppställd, årlig redovisning lämpligen kan till Riksdagens kännedom meddelas.

Kongl. Skogsinstitutet.

§ 9.

(Rev.-ber. pag. 155. Utl. pag. 324.)

Enligt anteckning vid redogörelsen för Kongl. Skogsinstitutets räkenskaper jemte de upplysningar, som Revisorerne vid besök å Institutet inhemtat, hade lärjungarnes antal under de fyra sistförflutne åren varit: 1870 8, 1871 15, 1872 17 och 1873 9. Att oaktadt landets skogshushållning uppenbart kräfdet vetenskapligt bildade fackmän, dess enda högre skogsskola år från år endast räknade ett fåtal lärjungar, hade förefallit revisorerne så anmärkningsvärdt, att revisorerne ansett sig böra hemställa, huruvida icke Riksdagen skulle finna anledning hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, det måtte Kongl. Maj:t i nåder låta undersöka, huruvida undervisningen vid Skogsinstitutet vore på sådant sätt ordnad, att den kunde anses motsvara de anspråk, som under nuvarande förhållanden måste på densamma ställas.

Uti häröfver afgifvet underdånigt utlåtande har Kongl. Skogsstyrelsen anført, att det anmärkta förhållandet hufvudsakligen borde tillskrifvas den knappa aflöning, staten bestode sina skogstjenstemän, då de efter åskilliga års lönlöst arbete omsider lyckades erhålla en jägmästarebefattning, samt den ringa utsigt att derefter, förrän i en långt aflägsen framtid, uppnå några högre löneinkomster, hvilken omständighet vore tillräcklig att afskräcka andra än dem, som hade en öfvervägande kallelse för denna bana, att derpå ingå.

Ifrågavarande ämne har Utskottet visserligen ansett vara af sådan betydelse,

Angående undervisningen vid Skogsinstitutet

att detsamma förtjenar Riksdagens synnerliga uppmärksamhet. Men då frågor rörande skogsväsendet under innevarande riksmöte komma att utgöra föremål för Riksdagens allvarliga bepröfvande, och det Särskilda Utskott, hvilket blifvit tillsatt för behandling af motioner och möjligen inkommande Kongl. propositioner, som afse åstadkommandet af förbättrad skogslagstiftning eller förekommande af skogsbrist, antagligen på grund af de till samma Utskott hänvisade framställningar icke underlåter att taga i öfvervägande jeinväl frågan om ordnandet af undervisningen i skogshushållning, samt det af revisorerne anmärkta förhållande sålunda icke torde komma att förbises, synes det Stats-Utskottet olämpligt att nu besvara Kongl. Maj:t med en underdånig skrifvelse i detta ämne; hvadan Utskottet hemställer,

att Revisorernas förevarande framställning icke må till någon Riksdagens särskilda åtgärd föranleda.

Kolonien S:t Barthélemy.

§ 10.

(Rev.-ber. pag. 162—163.)

Vid granskning af de utaf guvernörsemetet aflemnade räkenskaper och rapporter hade det synts revisorerne, som vore det tillstånd, hvori denna Sveriges enda utländska besittning för närvarande sig befunde, så bekymmersamt, att de icke kunde underlåta att derpå fästa Riksdagens synnerliga uppmärksamhet. Revisorerne hade därför ansett sig böra till ledning för bedömande af öns belägenhet anföra följande sifferuppgifter. *Tulluppbörden*, som 1864 uppgått till 5,677 spanska daler, hade sedermera oafbrutet sjunkit och utgjorde 1871 2,611 och 1872 2,033 sp. dlr; *sjöfarten* befundes i ständigt aftagande, och de inpasserade fartygens antal utgjorde åren 1869, 1871 och 1872: 326, 280 och 243, de utklarerades antal under omnämnda år: 319, 283 och 246; *handelsflottan*, som under sista decenniet bestått af högst 3, egde vid 1872 års slut endast 1 fartyg; *bomullsplanteringen*, befolkningens förutvarande hufvudsakliga näringsfång, nedlades alltmera i följd af nedtryckta pris, så att bomullsskörden, som 1870 utgjort 48,000 skålp. och 1871 30,000 skålp., 1872 uppgått till endast 5,000 skålp. Någon annan förmånlig förvärfskälla hade ej i stället uppstått. Saltskörden, i väsentlig mån beroende på väderleken, hade år 1869 varit något gifvande, men slagit alldeles fel 1870 och 1871 och kunde ej tagas i beräkning såsom någon säker inkomstkälla. Folkmängden, som från år 1866 till 1869 minskats med 220 och från 1869 till 1872 med ytterligare 280 personer, utgjorde vid 1872 års slut 2,390, deraf 984 man- och 1,406 qvinkön. Såsom grund till denna förminskning (med nära en sjettedel af befolkningen under en tidrymd af 6 år) hade guvernören uppgifvit, »det förfall, hvaruti kolonien sig befinner», i följd hvaraf

Angående in-
dragning af gar-
nisonen på S:t
Barthélemy och
inlörande af tull-
frihet derstädes,
m m.

årliga utflytningar egde rum. Vid räkenskapernas granskning hade revisorerne vidare fäst sig vid tvänne moment, hvilka hvartdera för sig innehölle motiv till genomgripande förändringar i öns förvaltning. Det första vore kostnaden för garnisonen, milisen och försvarsverket. Denna uppgick under revisionsåret ungefärligen till det vanliga beloppet eller 2,454 spanska daler. Utgiftsposten anmärktes ej för dess storlek, men revisorerne hade ej kunnat finna dess gänelighet, då hufvudändamålet med densamma — öns försvarande, ifall behof deraf förutsattes — ej torde kunna dermed uppnås. Den andra utgiftspost, hvarvid revisorerne fäst sin uppmärksamhet, vore tulltjenstemännens aflöning. Den uppginge under revisionsåret till 1.120 daler, eller omkring hälften af årets tulluppbörd. Då nettoinkomsterna af tullintraderna således vore obetydlig, under det att den indirekta beskattning, som genom tullafgifterna lades på den fattiga befolkningen, måste kännas tryckande, enär importen till ej ringa del bestode i nödvändighetsvaror, skulle genom öns frikallande från erläggande af tullafgifter, utan synnerlig tillökning i kostnaderna för moderlandet, en välbehöflig lindring i denna befolkningens tryckta ställning kunna vinnas. Ville man då jemväl öfverlemna öns förvaltning åt en uteslutande civil myndighet med indragning af den utaf 21 man bestående garnisonen, som, på sätt ofvan nämnts, ej ansågs kunna uppfylla det med densamma åsyftade ändamål, så skulle, oaktadt tullafgifternas efterskänkande, svenska statsverkets nuvarande bidrag lemna tillgång för vidtagande af väl behöfliga åtgärder till koloniens förkofran.

Under detta ärendes handläggning i Stats-Utskottet har från Kongl. Maj:t till Utskottet öfverlemnats ett af guvernören på ön S:t Barthélemy afgifvet underdånigt utlåtande såväl i anledning af revisorerne ofvan anförda framställning, som ock till genmäle å hvad revisorerne i öfrigt anmärkt vid granskning af berörda kolonis räkenskaper.

Då detta utlåtande icke, såsom öfriga myndigheters yttranden, angående revisorerne, mot deras förvaltning eller räkenskaper framställda anmärkningar, blifvit bifogadt revisorerne till Riksdagen aflåtna berättelse, anser sig Utskottet böra samma utlåtande i dess helhet här anföras; varande utlåtandet af följande lydelse:

»S. A. K.

Till underdånig åtlydnad af Eders Kongl. Maj:ts nådiga befallning medelst remiss den 17 sistlidne Oktober, hvilken om aftonen den 21 derpåföljande November kom mig tillhanda, får jag öfver Riksdagens senast församlade Herrar revisorerers framställningar, rörande denna koloni, afgifva följande underdåniga utlåtande:

Så vidt jag kunnat af det remitterade utdraget inhemta, synes syftet af Herrar Revisorers framställningar vara att, med afstående af kronans rätt att upptaga tull och medelst deraf såsom naturlig följd uppkommande indragning af tull-

tjensterna i kolonien samt genom omorganisation af öns styrelse och indragning af den 21 man starka garnisonen, bereda dess innevånare dels någon lindring genom nedsättning i prisen för lifsförnödenheter, hvilka till stor del från främmande orter införas, dels äfven, då Herrar Revisorer icke anse den genom indragningen uppkomna besparing nödvändigtvis böra komma statsverket till godo, utan samma tillskott från moderlandet som hittills beräknas fortfarande utgå, tillfälle till anslagets fördelaktigare tillgodogörande.

Utän tvifvel skulle af en sådan åtgärd som tullens afskaffande följa en sänkning i prisen på importerade varor, men om denna, i allmänhet till endast fem procent af inköpsprisen uppgående besparing skulle verka någon lindring i konsumenternas lefnadskostnad, lemnas derhän. Då denna lindring för en tunna råg-, hafre- eller majsmjöl uppgår till 25 cents för importören, är tydligt, att åtminstone i början hela vinsten stannar hos denne och måhända efter någon tid äfven till någon del kommer brödtillverkaren till godo, hvaremot med säkerhet kan antagas, att den fattige, som köper bröd för en cent, icke erhåller den ringaste tillökning i vikt eller förbättring af varans beskaffenhet. I hvad mån åter en, synnerligen i dessa trakter, hvarest af ålder nästan all beskattning utgjorts af tull och accis, så genomgripande och ovanlig åtgärd kan inverka på handelsrörelsens utvidgning, tilltror jag mig ej med bestämdhet kunna afgöra. Men jag betviflar dock, att den kan framkalla någon egentlig tillväxt deri, enär angränsande öars nederlags-lagstiftning i allmänhet är ganska liberal, och det sålunda är föga antagligt att, ehuru omkostnaderna för magasinshyra m. m. troligen skulle understiga dylika å andra orter, affärsmännen vare sig å nämnda platser eller de här bosatte skulle betjena sig af det sålunda yppade tillfället att här å ön anlägga upplagsplatser för sina varor, helst den nu till kommunen utgående extra afgift af tjugu procent å tullen, motsvarande ungefär en procent af varans värde, icke kan upphöra, då densamma utgör förnämsta, ehuru dock otillräckliga inkomstkällan för fyllandet af kommunens behof, hvarigenom således alltid någon afgift drabbade hitförda varor. Någon annan, eller åtminstone lämpligare och säkrare utväg för uttaxerandet af de för kommunen behöfliga medel är näppeligen möjlig. Direkt beskattning är nästan okänd i Vestindien och skulle, jag är derom övertygad, verka stort missnöje och kraftigt motstånd samt föranleda till en mängd undersiel, svåra om ej omöjliga att leda i bevis. Också hafva flera sedan fattade och påbudna beslut att upptaga kapitationsafgift, daterande sig ända från den tid, då Vestindiska kompaniet med kronan delade afkomsten af kolonien, måst öfvergifvas på grund af dermed förenade svårigheter och olägenheter. Att upphörandet af tullen icke skulle minska behofvet af kommunalskatt, är äfven tydligt — det torde tvärtom bliiva nödigt att öka den för att bereda aflöning åt en särskild kommunens tjänsteman för denna uppbörd, som nu mot en ringa provision besörjes af tulltjänstemännen, hvilka, då densamma egt rum i sammanhang med tulluppbörden, derigenom fått vidkännas endast en ringa tillökning i sina göromål. Skulle likväl denna statens

förnämsta inkomstkälla uppgifvas, hemställes underdånigst, huruvida icke öfriga intrader, hvilka i allmänhet icke uppgå till mer än högst en tiondedel af tullkammarsuppbörden och exempelvis för år 1872 uppgingo till föga mer än 100 daler, äfven borde upphöra, med undantag likväl af tomtören och böter, hvilka till följd af sin natur icke kunna eller böra efterskänkas.

Hvad dernäst beträffar indragningen af garnisonen, är det obestriddigt, att densamma är för öns försvar mot ett fiendtligt öfverfall alldeles otillräcklig och fullkomligt oandvändbar — och enahanda är förhållandet med milisen. hvaraf icke en tredjedel är försedd med ens anständig, än mindre för militär tienstgöring lämplig beklädnad, och som är helt och hållet blottad på tidsenlig eller ens brukbar beväring. Den vakthållning, som af garnisonen bestrides å batteriet Gustaf III, är dock af vigt, såsom varande den enda ordningsvakt här finnes. Dess för närvarande hufvudsakligaste åliggande, förekommandet af fartygs afgång från ön innan medelst utklarening blifvit styrkt, att alla dem ålagda afgifter blifvit behörigen inbetalda, skulle naturligtvis icke vidare ifrågakomma, om tulluppbörden upphörde. Men, ehuru till heder för härvarande befolkning af de lägre klasserna kan sägas, att den, i motsats till förhållandena å grannöarne, enligt hvad af inträffade omständigheter styrkta berättelser gifva vid handen, i allmänhet är fredlig och laglydig, torde dock sådana händelser inträffa, att myndigheterna behöfva anlita handräckning för att tvinga till åtlydnad för sina påbud. Dels kunna sådana fall förekomma, då främlingar, vare sig som besökande eller i egenskap af besättningar å fartygen i hamnen, sig här uppehålla, och dels torde de kunna framkallas af kännedom af vederbörandes oförmåga att stäffa eller bestraffa oordningar. Under en lång tid har dels endast en, dels äfven och senast under mer än ett år ingen polisbetjent varit här anställd, och sådant kunde svårligen hafva aflupit utan allvarsamma följder, derest man icke haft tillgång att vid förefallande behof från vaktmanskapet å batteriet erhålla handräckning till oordningars förekommande och förbrytares häktande, samt vetskapen derom hållit dessa senare i tygeln. Den ständiga bevakningen å batteriet, hvarifrån utsigten öfver hamnen och staden är fri, har äfven varit af stor nytta, då genom densamma blifvit upptäckta och afvärjda i staden sig yppande eldfaror, af hvilka åtminstone en på natten utbruten, om den ej i så god tid blifvit upptäckt, kunnat hafva haft de svåraste följder bland annat för kronans i närheten belägna byggnader, och de derstädes förvarade till stor del vigtiga handlingar lätteligen kunnat hafva blifvit lågornas rof. Ännu behöfligare är bevakningen vid de tillfällen, och sådana hafva ofta inträffat, då man i anseende till å grannöarne gängse epidemier nödgas medelst karantän skydda sig mot införandet af smittosamma sjukdomar, en desto nödvändigare åtgärd, som öns innevånare tyckas för framtiden endast undantagsvis, och med långa uppehåll, kunna påräkna fördelen af läkarevård.

Å en del angränsande öar har en sådan åtgärd som indragning af militärbevakningen redan vidtagits, och senast har den 18 man starka garnisonen å franska

delen af S:t Martin blifvit genom beslut den 18 sistlidne September återkallad, men i denna sistnämnda koloni, föga större eller folkrikare är S:t Barthélemy och betraktad såsom en »kanton» af Guadeloupe, qvarlemnades en icke obetydlig styrka gensdarmer, och å de öfriga finnas likaledes anseliga polisstyrkor, hvarförutan de icke, såsom S:t Barthélemy, äro fullkomligt afskilda utan äro närbelägna till andra kolonier, tillhörande samma nationer, från hvilka handräkning vid behof kan reqvireras och erhållas, särdeles der telegrafförbindelse finnes, och ångfartyg är stäldt till guvernementets disposition. Hvad särskildt beträffar den franska delen af S:t Martin, som i afseende å handel och rörelse läser stå på ungefär samma linie som denna ö, har erfarenheten ännu icke ådagalagt ändamålsenligheten af de nyligen gjorda indragningarne, hvilken äfven af många betviflas. Slutligen torde det måhända icke obetydligt inverka på det anseende, moderlandet för närvarande åtnjuter af såväl denna som angränsande öars befolkningar, om äfven hvarje skynt af vakthållning försvunne från denna enda koloni, hvarest svenska flaggan blåser.

På grund af hvad sålunda anförts, vågar jag underdånigst anhålla, för den händelse garnisonen skulle indragas, att ett årligt anslag i stället beviljas till underhåll på statens bekostnad af en polisstyrka, den jag anser böra bestå af minst fyra man, efter 150 å 180 daler för hvarje, börande den främste bland dem tilläggas någon förhöjning t. ex. 30 daler, utgörande således det behöfliga anslaget 630 å 750 daler.

Tillika vågar jag underdånigst fästa Eders Kongl. Maj:ts nådiga uppmärksamhet på den behjertansvärda ställning, hvori nu tjenstgörande milissoldater skulle försättas, om en dylik förändring företogs brådstörtadt och på en gång. Flere af dessa äro beroende af den aflöning, de för denna sin tjenstgöring åtnjuta; ty ehuru enhvar af dem härjemte har en liten täppa, är dock afkomsten af deras arbete såsom jordbrukare otillräcklig för deras eget och deras i allmänhet stora familjers underhåll. Upphörandet af aflöningen skulle således bringa många af dem på branten af undergång efter flera, ända till 20 å 30 och i ett enstaka fall 45 års oförvitlig tjenstgöring. Någon rättighet till aflöningens bibehållande hafva de naturligtvis icke, men särkerligen har densamma varit af dem påräknad; och till att insättas i den föreslagna nya polisstyrkan äro de icke användbare i anseende till den stora olikhet i både språk, lefnadsvanor och åsigter, som råder emellan land- och stadsbefolkningen härstädes.

Af hvad jag haft nåden andraga framgår, att någon nämnvärd vinst för den fattiga befolkningen skulle, åtminstone för den närmaste framtiden, genom kronans afstående från tulls upptagande, icke uppkomma. De besparingar, som statsverket skulle göra genom tulltjensternas indragning, kunna ej heller beräknas blifva af någon betydighet förrän efter någon tids förlopp, helst dessa tjänster nyligen blifvit tillsatta. Visserligen äro deras innehafvare endast tillsvidare förordnade; men det är endast på grund af föreningen med tullförvaltaretjensten och deraf härrörande inkomster, som det

blifvit möjligt att till den med endast 200 daler aflönade guvernements-sekreterare-befattningen erhålla kompetent sökande. Skulle därför dessa förändringar ega rum, så betingas deraf en fullkomlig omorganisation af styrelsen, och Herrar revisorer hafva äfven antydt, att guvernörsembetet kunde indragas.

Ehuru obetydlig en landsdel eller besittning än må vara, erfordras dock en ordnad styrelse och i spetsen för densamma en chef. Denne må nu kallas guvernör, president, administrator, kommandant, maire (borgmästare) eller hvad helst annat; så ställes dock på honom, af såväl befolkningen på stället som af främmande, anspråk, som föranleda till ökade utgifter. Att guvernörstiteln är den mest berättigade för en sådan styresman, som sorterar direkt under vederbörande Regerings departement, är tydligt och enligt här rådande bruk; men måhända lemna en annan benämning mindre utrymme för anspråk, och då torde vara skäl att använda en dylik. Med de föreslagna indragningarne torde kolonien kunna åtnöjas med endast två (helst lagfarne) civila embetsmän, särdeles som för närvarande den tredjes hufvudsakliga tjenstgöring tages i anspråk af hans innehafvande tulltjenst. Redan förut har jag underdånigst framställt behovet af lönetillökning för embetsmännen och vågar därför nu lika underdånigst framställa ett förslag till stat för kolonien, under antagande att föreslagna förändringar blifva af statsmakterna godkända. Att denna föreslagna stat, oaktadt gjorda indragningar, föga understiger nuvarande anslaget, har sin grund i det redan antydda behovet af ökade löner åt de embets- och tjenstemän, som måste ega embetsmannabildning, såvida deras befattningar skola vara nöjaktigt besatta.

Vidkommande slutligen den anmärkta bristen i räkenskaperna, att redovisning saknas för de 400 daler, som årligen uppbäras af guvernements-sekreteraren i egen-skap af ordförande i skolkomitén och den i sammanhang dermed gjorda anmärkningen att af rapporter och räkenskaper ej kunnat inhemtas, i hvad mån moderlandet tillgodoser koloniens religiösa behof; så är tydligt, i afseende å den senare framställningen, att enär ingen utgiftspost för religiösa behof i räkenskaperna förekommer, så har ingen utbetalning för sådant ändamål egt rum, hvilket åter grundar sig derpå, att den å koloniens stat upptagna guvernements-pastorslönen indrogs, sedan senaste tjensteinnehafvaren, hvilken, efter det tjensten någon tid stått ledig, den 21 Januari 1831 hit anlände, blifvit genom Eders Kongl. Maj:ts nådiga bref den 25 November 1832 återkallad, och då detta förhållande var Eders Kongl. Maj:t väl bekant, hade ett upprepadt omtalande deraf i de underdåniga rapporterna varit minst sagdt onödigt.

I afseende å förra delen af anmärkningen får jag underdånigst anföra:

Den 11 Maj 1866 täcktes Eders Kongl. Maj:t i nåder bifalla, att 400 daler skulle årligen från den 1 derpåföljande Juli få utgå till »folkundervisningens befrämjande». Detta anslag beviljades i auleddning af guvernörs-embetets underdåniga framställning om ett anslag till nämnda belopp för aflönande af en skollärare, hvarvid särskildt framhölls önskvärdheten af anställandet af en svensk man, kompetent att äfven lemna en något vidsträcktare undervisning åt de barn af de mera bildade klasserna,

hvilkas föräldrar sådant önskade och voro i tillfälle att bekosta en dylik, helst dessa barn, särdeles gossar, måste i annat fall sändas till aflägsna orter för att inhemta äfven de första elementen af en för deras ställning i samhället passande undervisning. Sedan till följd häraf guvernörs-embetet, i enlighet med skolkomiterades förslag, i underdånighet anhållit, det Eders Kongl. Maj:t ville i nåder genom vederbörande statsdepartement till skollärare antaga behörig svensk man, helst en som genom att hafva tagit filosofie doktorsgraden visat sig ega fullständiga kunskaper för ett sådant värf, och för denne tjenstemans utresa till kolonien anslå nödiga medel, täcktes Eders Kongl. Maj:t den 27 Juni 1867 väl icke finna för godt att till den sålunda gjorda underdåniga anhållan lemna nådigt bifall, men anbefalldes i stället guvernörs-embetet att »med ledning af de upplysningar, som, enligt hvad handlingarne utvisade, vunnits rörande skolväsendets ordnande i nästgränsande kolonier, vidtaga de åtgärder, som i sådant afseende kunde finnas för S:t Barthélemy lämpliga med anlitande af därför anvisade medel.»

Vid de tillfällen, då antagen skollärare varit här tjenstgörande, har anslaget utgått såsom aflöning åt honom och därför ehuru kanske oegentligt, varit upptaget på aflöningslistorna för de två första kvartalen år 1870 och alltsedan ingången af år 1872. För den öfriga tiden har detsamma kvartalsvis utbetalts till skolkomiterade emot qvittenser af deras ordförande, i hvilken egenskap t. f. guvernements-sekreterare oftast tjenstgjort, för att användas till det dermed afsedda ändamål »folkundervisningens befrämjande», och om detta i något qvittens eller protokoll för korthetens skull blifvit benämndt »undervisningsverket», synes något nämnvärdt fel icke vara begånget. Möjligen kunde ett sådant spåras i dess upptagande å aflöningslistorna, enär ingestades i hit ankomna skrivelser bestämmes, att det tillhör »aflöningsstaten». På grund deraf och af Eders Kongl. Maj:ts befallning den 27 Juni 1867, hafva besparingarne å detta anslag kunnat användas dels till ersättning för skollärares resekostnader, dels till uppsättande och underhåll af den enklaste skolmateriel, och dels äfven, under inträffade skollärareledigheter, att bispringa och derigenom möjliggöra inrättandet af flera småskolor, som tillkommit endast till följd af sådana understöd och äfven omedelbart efter deras upphörande afslutats. Redovisning för de af skolkomitén genom dess ordförande uppburna medel har tid efter annan blifvit inför finanskonseljen förededd och åtföljande qvittenser noga granskade och godkända, men för de tidsperioder, då hela anslaget utgått som lön för skolläraren och af honom blifvit uppburet, hafva hans å aflöningslistorna tecknade qvitton tjenat till verifikationer inför såväl konseljen som statsverket. Tyvärr anlitas nuvarande skollärares tjänster endast af de minst försigkomne alumnerna, hvarigenom hans undervisning inskränker sig till innanläsning, skrifning och de allra första elementen af räkning. Till följd af befolkningens olika trosbekännelser, utfallande enligt den i slutet af förra åtet förrättade folkräkning sålunda: katoliker 2,032, metodister 133, anglikaner (och protestanter) 211 samt luteraner 14, är uppenbart, att den luterske skolläraren icke bör öfvertaga någon re-

ligionsundervisning, utan är densamma öfverlemnad åt vederbörande själasörjare, der sådana finnas på platsen. Af de redogörelser för utaf skolkomitén handhafda medel, som här ofvan omnämnts, biläggas underdånigst afskrifter, varande alla der upptagna belopp styrkta medelst behöriga qvittenser. Med etc.

Gustavia å S:t Barthélemy den 4 December 1873.

Br. Ulrich.

Härvid var fogadt ett med den nu gällande utgiftsstaten för kolonien jemfördt förslag till ny sådan utgiftsstat, hvilket förslag här äfven intages:

Förslag till ordinarie utgiftsstat för kolonien S:t Barthélemy.

	Sp. daler.	c.	Sp. daler.	c.
En chef för styrelsen, aflöning	2,000			
En biträdande embetsman, aflöning	1,600			
En läkare, aflöning och medikamentsersättning	1,500			
En ingenjör, aflöning	150			
En vice fiskal, aflöning	300			
Ett domstolsombud, aflöning	300			
En hammmästare, sportelersättning	200			
Till städning och renhållning af embetslokalen	60			
Polisbetjeningens aflöning	750		6,860	
Till underhåll af guvernementets åt chefen upplåtna inventarier	300			
Till folkundervisningens befrämjande	400		700	
	Summa Sp. daler		7,560	

Ann. 1. Alla administrativa, judiciela och räkenskapsgöromål skola besörjas af de två förstnämnde embetsmännen enligt den fördelning, som i nådig instruktion kan varda bestämd, och utan anspråk på annan ersättning än här upptagna aflöningsförmåner äfvensom för chefen bostad och fortfarande rättighet att nyttja guvernementets inventarier på redan bestämda villkor. Den ena af dem ombesörjer städningen af embetslokalen mot derför bestämda anslag.

Ann. 2. Vid nuvarande innehafvares afgang torde, genom omreglering och sammansläende af tjenster, någon, ehuru obetydlig, besparing i de för hammmästaren, vice fiskalen oah domstolsombudet nu utgående belopp kunna beredas.

Gustavia å S:t Barthélemy

Ordinarie utgiftsstat för kolonien S:t Barthélemy, upprättad den 24 Juni 1833, med deruti sedermera tid efter annan gjorda förändringar.

	Sp. daler.	c.	Sp. daler.	c.
En guvernör och justitiarie, aflöning	2,500			
En guvernements-sekreterare, aflöning	200			
En räkenskapsförare och konselj-notarie m. m., aflöning	700			
En tullförvaltare, aflöning	700			
En guvernements- och garnisonsläkare, aflöning	800			
En ingenjör, aflöning	150			
En vice fiskal, aflöning	300			
Ett domstolsombud, aflöning	300			
En tullbesökare, aflöning	300			
En hammästare, sportelersättning	200			
En vaktdräng, aflöning	96		6,246	
Anslag till underhåll af guvernementets inventarier	300			
” ” folkundervisningens befrämjande	400			
” ” bokslutets uppgörande och räkenskapernas af- skrifvande	150			
Hushyresersättningar	336		1,186	
Utgifter för försvarsverket:				
Aflöning m. m. åt en officer och 21 man, omkring	1,890			
Ersättning för mindre beklädspersedlar åt 21 man	252			
Medikamentsersättning åt läkaren	200		2,342	
	Summa Sp. daler		9,774	

den 4 December 1873.

Revisorernes framställning derom, att åtgärder må vidtagas för beredande af någon lindring i den betryckta ställning, hvaruti ifrågavarande kolonis innevånare sig befinna, anser Stats-Utskottet synnerligen behjertansvärd. Utan att nu uttala något bestämdt omdöme, huravida de af revisorerne föreslagna medel till en sådan lindring äro de mest lämpliga, som i detta afseende kunna utfinnas, eller om icke på annat sätt nämnda ändamål må kunna vinnas, föreställer sig Utskottet dock, att åtgärder i det angifna syftet skulle verksamt bidra till förbättrande af koloniens ställning. I likhet med revisorerne anser Utskottet den å ifrågavarande koloni förlagda garnison vara så obetydlig, att den icke kan tänkas lemna ringaste skydd mot utifrån kommande fiendtligheter, och då, enligt Utskottets tanke, den inre ordningen å ön lika väl bör kunna upprätthållas af en civil myndighet som af nämnda garnison, torde denna utan fara kunna indragas. Betydelsen af de betänkligheter, guvernören mot en sådan indragning hyst, anser sig Utskottet icke kunna till alla delar bedöma, men vill emellertid fästa uppmärksamheten derpå, att äfven guvernören funnit densamma möjlig att verkställa, då han i det ofvan intagna förslaget till ny stat för kolonien uppfört en post till »polisbetjeningens aflöning» i stället för de förut upptagna »utgifter till försvarsverket».

De skäl, guvernören anfört till stöd för sitt förmenande, att någon nämnvärd vinst för den fattiga befolkningen icke skulle, åtminstone för den närmaste framtiden, uppkomma genom kronans afstående från upptagande af tull, synes Utskottet ingalunda tillfyllestgörande, då frihet från dylika umgälder alltid måste i någon mån verka till nedsättning i lefnadskostnaderna. Utskottet tilltror sig visserligen icke att uttala någon bestämd åsigt, huruvida skyldigheten att erlægga tull för till kolonien inkommande varor lämpligen bör afskaffas, eller om bibehållandet af en sådan beskattning må finnas af förhållandena betingadt, men den af revisorerne åberopade omständighet, att koloniens tulluppbörd till omkring hälften medtages af tulltjenstemännens aflöning, synes Utskottet innebära tillräcklig anledning att för denna fråga påkalla en omsorgsfull pröfning.

På grund af hvad sålunda förekommit hemställer Utskottet,

att Riksdagen ville i underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes taga i öfvervägande, huruvida, utan moderlandets ytterligare betungande, någon lindring må kunna beredas innevånarne på ön S:t Barthélemy, vare sig detta må kunna ske genom befrielse från erläggande af tull för dit inkommande varor, indragning af dervarande garnison, eller på annat lämpligare sätt.

§ 11.

Hvad i öfrigt blifvit af revisorerne anmält och erinradt, har Utskottet funnit dels vara af beskaffenhet att lämpligen böra tagas i öfvervägande vid behandling af de utgiftsanslag, revisorerne framställning berör, dels eljest hafva medfört åsyftad rättelse, dels vara genom vederbörandes afgifna underdåniga utlåtanden nöjaktigt förklaradt, dels ej vara af den vikt att, oaktadt förklaringen icke varit fullt tillfredsställande, någon Riksdagens åtgärd bort af förhållandet påkallas, dels ock slutligen icke hafva varit af beskaffenhet att från Utskottets sida påkalla något yttrande.

Angående
revisorerne's
framställning

Stockholm den 19 Mars 1874.

På Stats-Utskottets vägnar:

Arvid Fr:son Posse.
